

ความเป็นมา

กระทรวงกลาโหม

HISTORY OF THE MINISTRY OF DEFENCE

**พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่ทหารในการเสด็จพระราชดำเนินศาลายุทธนาธิการ
พุทธศักราช ๒๔๓๕**

“...อนึ่ง เรามีความยินดีที่ได้เห็นหมวดแห่งกองทหาร ซึ่งได้จัดการเข้าระเบียบแบบอย่างเป็นอย่างดี เรียบร้อย ถึงว่าเป็นกองน้อยๆ ก็เป็นตัวอย่างแห่งกองใหญ่ๆ ซึ่งมีอยู่แล้ว และเพิ่มขึ้นอีกสับไป ภายหลัง ทหารข้อมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับที่จะป้องกันรักษาพระราชอาณาเขต และเป็นเหตุที่จะให้อำนาจบ้านเมืองกว้างขวางมั่นคงยิ่งขึ้น ทหารไม่เพียงแต่สำหรับที่จะต่อสู้ในเวลาที่เกิดการณ์สงครามอย่างเดียว ข้อมเป็นประกันห้ามการศึกสงครามมิให้เกิดได้ด้วย...

...เหตุนี้ กองทหารทั้งปวง จึงเป็นผู้มีความชอบอยู่เนื่องนิตย์ เพราะเป็นผู้ที่ทำให้มีความสงบ เรียบร้อยแก่บ้านเมืองเรา จึงได้ตั้งใจที่จะคิดอ่านจัดการอุดหนุนให้กองทหารทั้งปวงมีความเจริญ ปรักพร้อมมั่นคงยิ่งขึ้นอยู่เสมอ เพราะฉะนั้น ทหารทั้งปวงจึงมีความยินดีถือว่าหน้าที่ซึ่งได้รับราชการอยู่บัดนี้ เป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่งใหญ่อ...”

**ROYAL STATEMENT OF KING CHULALONGKORN
DURING HIS ROYAL VISIT TO THE WAR DEPARTMENT
B.E.2435 (1892)**

“...Moreover we are delighted to see the platoon of military company that has already regulated. Although the platoon is small in size, but such platoon has set an example of the large existing company and would further increase in number in future. Military remains important for protecting Royal Territory and the cause for the authority to sustainably expand. Military is not designated to only fight during the time of war, but is also designated to prevent the war from happening...
...Thus, all military company is legal entity as they uphold peace for the nation. I am intent to provide supports for all military to always be prosper, and therefore, all military should be delighted that their duties are always at great importance...”

กิจการทหารไทยในต้นรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

THAI MILITARY AFFAIRS IN THE BEGINNING OF THE REIGN KING CHULALONGKORN

OFFICE OF THE PERMANENT SECRETARY FOR DEFENCE

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติต่อจากพระราชบิดาในวันที่
๑ ตุลาคม ๒๔๑๑ ในขณะที่ยังทรงพระเยาว์ กล่าวคือ
ทรงมีพระชนมายุเพียง ๑๕ ชันษา จึงได้มีการแต่งตั้งให้
เจ้าพระยาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) สมุหพระกลาโหม
(ในขณะนั้น) เป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดินแทนพระองค์
จนกว่าพระองค์จะทรงมีพระชนมายุ ๒๐ พรรษา

King Chulalongkorn Ascended the
throne to the throne after his father on October
1, 1868, while he was young, that is, he was
only 15 years old. Appointment Chao Phraya Sri-
suriyawong (Bunnag period) Samuha Phra Defence
(at that time) was the Regent until he had 20 years old.

เจ้าพระยาศรีสุริยวงศ์
(ช่วง บุนนาค)
สมุหพระกลาโหม
CHAOPHRAYA SURIYAWONGSE
(Bunnag period)
Samuha Phra Defence

ในขณะที่ยังทรงเป็นยุวกษัตริย์ ผู้สำเร็จราชการคือ เจ้าพระยาศรีสุริยวงศ์ จึงได้จัดการศึกษาถวายแด่พระองค์สืบต่อจากที่สมเด็จพระบรมชนกนาถทรงจัดวางไว้ รวมทั้งจัดวางแนวทางให้เสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ ในประเทศใกล้เคียงที่เป็นอาณานิคมของอังกฤษ ฮอลันดา อาทิ สิงคโปร์ ซามัวและอินเดีย ซึ่งการจัดแนวทางการศึกษาในห้วงเวลาดังกล่าวทำให้พระองค์ทรงมีพระราชปณิธานที่จะพัฒนาบ้านเมืองให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับการเปลี่ยนแปลงในประเทศเพื่อนบ้านที่ได้รับการพัฒนาจากประเทศตะวันตก จึงเป็นมูลเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้พระองค์ ทรงมีพระราชดำริปฏิรูปประเทศในห้วงเวลาต่อมา

โดยเฉพาะในปีพุทธศักราช ๒๔๑๕ ภายหลังจากเสด็จพระราชดำเนินกลับจากประพาสสิงคโปร์และปัตตาเวีย (กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ในอดีต) ได้ทรงนำรูปแบบอย่างการทหารที่ชาวยุโรปปฏิบัติอยู่ในเมืองทั้งสองมาดัดแปลงแก้ไขให้เหมาะสมกับสยามในเวลานั้น กล่าวคือ

While still a young king The regent is Chaophraya Srisuriyawong therefore organized a study dedicated to His Majesty the successor of His Majesty the King Including laying out guidelines for the royal to visit abroad In neighboring British colonies such as Singapore, Java, Burma and India. Which organizing education in the said period his majesty has a wish to advance the country in line with changes in neighboring countries that have been developed from the west. It is one of the important reasons that make him His Majesty initiated the reform of the country at a later time.

Especially in the year 1872, after his highness returned from Prasad, Singapore and Batavia. (Jakarta Indonesia in the past) adopted the military style that Europeans practiced in the two cities and adapted them to suit Siam at the time, namely

๑. ทหารบก ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวบรวมหน่วยทหารต่างๆ และให้ตั้งเป็นหน่วยทหารอยู่ในสังกัดของทหารบก รวม ๗ กรม ประกอบด้วย กรมทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ กรมทหารรักษาพระองค์ กรมทหารล้อมวัง กรมทหารหน้า กรมทหารปืนใหญ่ กรมทหารช้างและกรมทหารฝีพาย

๒. ทหารเรือ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ปรับเปลี่ยนหน่วยทหารเดิมและให้ตั้งเป็นหน่วยทหารอยู่ในสังกัดของทหารเรือ รวม ๒ กรม ประกอบด้วย กรมทหารเรือพระที่นั่งเวสชาติศรี (ทหารช่างแสงเดิม) และกรมอรสมพล (ทหารมารีนเดิม) ทั้งนี้หน่วยทหารทั้ง ๙ หน่วยให้สังกัดทหารบกและทหารเรือ ทรงใช้นายทหารต่างประเทศเป็นผู้ฝึก โดยมีเจ้านายและข้าราชการซึ่งเป็นผู้ที่ทรงไว้วางพระราชหฤทัยเป็นผู้บังคับบัญชาและขึ้นตรงต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมทั้งปรับปรุงอาวุธยุทโธปกรณ์ให้เหมาะสมกับกาลสมัยตามกำลังของประเทศและวางระเบียบการแต่งกายทหารให้รัดกุมมากขึ้น

1. The Royal Thai Army graciously ordered to collect various military units and to set up a military unit in the sub-jurisdiction of the Royal Thai Army, a total of 7 regiments, consisting of the Royal Household, Rajavallop, Royal Guard Lifeguard department Wang Siege Army Regiment ,front of Artillery Regiment The Elephant Regiment and the Waterman's Regiment

2. The Royal Navy has graciously pleased. To modify the original military unit and set up a military unit in the sub-division of the Navy, including 2 regiments, consisting of the Naval Regiment, Vesatri Throne Hall (Old light mechanic) and the Arsumpol Department (Original Marine soldier). All 9 military units are affiliated with the army and navy. He used foreign officers as trainees with a boss and a civil servant who is the one who placed his heart as the commander and go up directly to His Majesty the King along with improving the weapons to be suitable for the times according to the country's power and to establish a more concise military dress regulations.

ครั้นเมื่อทรงเจริญพระชันษา ๒๐ พรรษาและทรงกระทำพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๔๑๖ ทำให้ทรงมีพระราชอำนาจโดยสมบูรณ์ไม่ต้องมีผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน จึงทรงมีพระราชดำริที่จะพัฒนากิจการทหารให้มีความทันสมัยทัดเทียมนานาอารยประเทศ ซึ่งในปีพุทธศักราช ๒๔๒๔ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดระเบียบปกครองทหารในกรมทหารหน้าให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้นพร้อมทั้งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดสร้างที่ทำการของทหารขึ้นใหม่ที่บริเวณนอกรั้วพระบรมมหาราชวัง และอยู่ใกล้กับพระบรมมหาราชวังเพื่อป้องกันเหตุร้ายได้ทันทั่วทั้งที่โดยทรงพระราชทานพื้นที่หมู่วังเจ้านาย ถนนหลักเมืองบางส่วน และฉางข้าวหลวงสำหรับพระนครเป็นพื้นที่สำหรับสร้างที่ทำการของกรมทหารหน้า ทั้งนี้มีค่าก่อสร้างอาคารรวมเป็นเงิน ๗,๐๐๐ ชั่ง หรือ ๕๖๐,๐๐๐ บาท และค่าตกแต่งอีก ๑๒๕ ชั่ง หรือ ๑๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นมูลค่าก่อสร้างและดำเนินการทั้งสิ้น ๕๗๐,๐๐๐ บาท สำหรับการก่อสร้างที่ทำการของกรมทหารหน้าแห่งใหม่ เริ่มการดำเนินการก่อสร้างในปีพุทธศักราช ๒๔๒๕ และก่อสร้างเสร็จในปีพุทธศักราช ๒๔๒๗ และในวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๔๒๗ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินมาเปิดที่ทำการทหารหน้าแห่งใหม่ และพระราชทานนามว่า โรงทหารหน้า (ศาลาว่าการกลาโหมปัจจุบัน)

When he was 20 years old and had the coronation ceremony on November 16, 1873 he had complete royal power without having a regent. Therefore has the royal initiative to develop military affairs to be modern in line with various civilizations which in the year 1881 was graciously pleased to organize the administration of the military in the front to be more appropriate along with His Majesty the King to build a new military office outside the fence of the Grand Palace. And close to the Grand Palace to prevent any accident in a timely manner by granting the area of the boss's palace Some of the main road and the granary royal rice for Phra Nakhon is an area for building the Royal Military Office, The building construction cost is 7,000 baht or 560,000 baht and the decoration cost of 125 or 10,000 baht is the construction value and Carry out a total of 570,000 baht for the construction of the office of the new front military office regiment. Started construction in the year 1882. And completed construction in the year 1884 and on July 18, 1884 King Chulalongkorn His Majesty graciously ordered proceeded to open a new front military office and bestowed the name front barracks (Town hall defence up to the present)

นอกจากนี้ ยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดกองทัพหัวเมืองโดยอาศัยกรอบและแนวทางเดิม โดยแบ่งออกเป็น ๓ กองทัพ กล่าวคือ

๑) กองทัพหัวเมืองฝ่ายเหนือ ภายใต้การบังคับบัญชาของ สมุหนายก

๒) กองทัพหัวเมืองฝ่ายใต้ ภายใต้การบังคับบัญชาของ สมุหพระกลาโหม

๓) กองทัพหัวเมืองชายทะเลภายใต้การบังคับบัญชาของ เจ้าพระยาพระคลัง

ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๔๓๐ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระบรมราชโองการชื่อว่า ประกาศจัดการทหาร โดยทรงสถาปนากรมยุทธนาธิการขึ้นที่บริเวณโรงทหารหน้า (ปัจจุบันคือศาลาว่าการกลาโหม) เพื่อรวม ๗ กรมทหารบก และ ๒ กรมทหารเรือไว้ด้วยกัน จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินกิจการทหารสมัยใหม่ให้มีความเป็นสากลทัดเทียมนานาอารยประเทศ และรองรับการเผชิญภัยคุกคามจากประเทศมหาอำนาจในยุคล่าอาณานิคมในเวลาต่อมา กรมยุทธนาธิการได้พัฒนาทั้งในเรื่องของส่วนราชการ โครงสร้าง อำนาจหน้าที่และภารกิจอย่างต่อเนื่องจนเป็น กระทรวงกลาโหม ในปัจจุบัน

In addition His Highness also graciously ordered To organize an army and districts based on the original framework and guidelines Divided into 3 armies, that is

1) Northern districts army under the command of the Chancellor.

2) Army of southern districts under the command of the prime minister.

3) the army of the seaside districts under the command of Chao Phraya Phra Klang.

Later, on April 8, 1887 King Chulalongkorn His Majesty graciously ordered to proclaim the royal order called military announcement by establishing the department of operations at the front barracks (Now the defence city hall) to combine the 7 Regiments of the army and 2 regiments of the navy together. Therefore the beginning of modern military operations to be international on par with other countries. And support the face of threats from colonial powers subsequently, the department of strategy has continuously developed in terms of government agencies, structures, powers, duties and missions until becoming the current Ministry of Defence.

กลาโหมเห็ดราชา รักษ์ราชฎร์ ชาติมันคจ